

Svitavy '80

Vážení hosté,
soudručky a soudruzi!

Stalo se už tradicí, že u příležitosti významných kulturních a veřejných akcí jsou vřele vítáni všichni ti, kteří chtějí přispět svým dílem ke zdu.

Nejinak je tomu letos, kdy právě začíná už VIII. ročník národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her - Svítavy 1980. Je to deváté pokračování festivalu, který se hluboko vepsal do povědomí široké veřejnosti nejen v okrese a Východočeském kraji, ale v celé České socialistické republice.

Pravidelně se setkáváme s nejvyspělejšími amatérskými divadelními soubory, které nám připravují nevšední umělecké zážitky. Některé z nich k nám přijíždějí po několikáté, jako např. Prachatičtí, divadelníci z Kavalieru Sázava, Bystřice u Benešova, Chomutova, a všichni jsme měli možnost přesvědčit se o vysoké úrovni jejich práce.

Osm ročníků festivalu, to je dostatečně dlouhá doba k tomu, abychom mohli učinit určité závěry. Tím prvním je zjištění, že ruská a sovětská dramaturgie si našla v amatérských souborech své stálé místo. Druhým faktorem je, že přehlídka ve Svi-

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 1

1. listopadu 1980

Bud'te vítáni!

tavách se každoročně stává vyvrcholením celostátního festivalu ZUČ a důstojnou součástí oslav výročí Velkého října a Měsíce československo-sovětského přátelství. Vytvořily se krásné vztahy mezi hostujícími soubory a patronátními závody a takováto přátelství trvají řadu let.

Nesmíme zapomínat ani na skutečnost, že po dobu pěti let je pravidelně jedno představení věnováno čestným dárcům krve a tato představení patří k

nejlepším. Soubory, které vědí, pro koho hrají, vydávají ze sebe maximum, obecenstvo je jim vděčné a skandovaný potlesk v závěru je samozřejmostí.

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her je naše, patří celému okresu a podle toho je také připravována návštěvnost na jednotlivá představení. Tu zajišťují velmi odpovědně a rády jednotlivé patronátní závody, které se o soubor starají po celou dobu jeho pobytu ve Svítavách.

To jsou jen některé poznatky za osm předcházejících ročníků, na které bychom chtěli navázat i letos.

Vážení hosté, dnes, kdy zahajujeme, jsme plni dobrých předsevzetí a moc bychom si přáli, aby se všechna realizovala.

Jedním z nich je přání, aby se Vám ve Svítavách líbilo, odváželi si odtud jen ty nejhezčí vzpomínky a zase rádi přijeli. My Vám zase přejeme hodně úspěchů a pro soutěžní představení to divadelní zlomte vaz.

Řídící výbor
národní přehlídky

UMĚNÍ BLÍZKÉ A BOJUJÍCÍ

Roční přestávky od sedmého ročníku národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her využily soubory k čilé tvůrčí práci. Je nutné ocenit, že mnohé ze souborů se s vervou pustily do nových inscenací ruské a sovětské dramatiky a že se dvěma z nich se setkáme letos ve Svitavách znovu - s divadelníky z Prachatic a Brna. Také většina ostatních souborů, které v příštích dnech ve Svitavách přivítáme, jsme na jevišti Lidového divadla v předchozích ročnících přehlídky již viděli.

Tento fakt svědčí o tom, že dramaturgie ochotnických divadel vychází soustavně a s ujasněnou koncepcí z poznání, že ruské a sovětské dramatické umění (ale i literatura vůbec, neboť roste počet dramatizací prózy a poezie) má vysoký kurz a znovu a znovu láká k scenickému ztvárnění.

Toto pokusnictví, zvláště jde-li o amatérské herecké kolektivy, má po každé mnoho úskalí, kterým vyhnout se nebývá vždy možné. Cenné je však právě to, že se ochotníci nelekají obtíží a přechodné nezdary je neodrazu. Ji. Vysvětlit si to můžeme patrně jenom tím, že výchozí materiál - podněty, myšlenky, ideje sovětského umění jsou tak silné a lidsky i umělecky aktuální, že žádný přemýšlivý člověk, kterému není lhostejný svět kolem něho, k nim nemůže zůstat hluchý a slepý.

Vždyť podívejme se na umění dnešní buržoazní společnosti. Tam leckdy pravá hodnota, skutečné lidské a zlidušující proudy v literatuře, na divadle či ve filmu živoří pro nezámom obchodníků s nevкусem, kteří o mnoho raději krmí své konzumenty „uměním“ ubohými slátaninami, pornografii nebo „elegantním“ násilím. Premíra krve a nechutností v těchto prefabrikátech svědčí jen o bezvýchodnosti společenského systému, kterého jsou odrazem. Pokud některý západní autor vytvoří dílo skutečných uměleckých hodnot, téměř vždy v něm nemilosrdně odhaluje měšťáctví a omezenost tamější společnosti, která povýšila na nejvyšší modlu pro člověka - peníze.

Zcela jiné cíle si klade umění, které se jednou provždy vymanilo ze sevření peněžního žoku a v jejímž středu je především a plně člověk a jeho svět. Učinit tohoto člověka lidštějším, a tím také šťastnějším, obohacovat čtenáře, diváka, posluchače a zároveň celou společnost povznést -

Leonid Andrejev — Ten, který dostává políčky. S tímto titulem přijíždí do Svitav opět loňský vítěz — divadelníci z Prachatic a my jim přejeme hodně úspěchů i letos.

to je cíl umění, které si říká socialistické. K takovému umění položili základy sovětské tvůrce, kteří tak navazují na velké humanistické tradice ruských realistických spisovatelů a dramatiků - Gogola, Turgeněva, Čechova, Gorkého a dalších. Pokračují v linii velkých hledačů pravdy a spravedlivého řádu pro lidstvo, jakých má ruská literatura minulosti bezpočet.

I dnes máme co čerpat ze sovětského umění. Nejen z děl klasických, ale i ze široké nabídky her současných. Zaposlouchejme se, dívejme se dobře a přemýšlejme. Jako bychom přiložili ruku na samu pulsující tepnu současného života lidí v socialismu, života, jehož jsme sami diváky i herci zároveň. Prožijeme s hrdiny všedních dní velké drama člověka, který někde na dalekých stavbách Sibiře nebo u rýsovacího prkna vede úporný zápas proti tomu, co je již zpuchřelé a odsouzeno k zániku, za to, co je v člověku veliké, čemu patří budoucnost této planety: tvořivou práci v míru, ryzi vztahy mezi lidmi, štěstí a radost. Na příbězích našich součastníků pozvolna poznáváme a spolu s nimi napomáháme zrodu člověka budoucnosti - budovatele komunismu.

Patří ke cti našich ochotníků, že ani oni nezůstávají hluší k otázkám

doby. Sahají po dramatickém textu, který vyjadřuje myšlenky shodné s našimi myšlenkami, s úsilím celé naší společnosti o vybudování nového řádu. Sovětské umění bylo našemu lidu vždy blízké. A divadlo hrálo v procesu vzájemného obohacování obou kultur vždy avantgardní roli. Proto i amatérské divadlo navazuje na slavnou tradici uvádění ruských a sovětských dramatických novinek na našich scénách. Potvrzuje tak, že má plné oprávnění žít a rozvíjet se, obohacovat mnohotvárné formy umění v socialistické společnosti a že mu plně patří i budoucnost.

Náš dnešní svět je třídně rozdělen. Neutichly dosud navždy zbraně. Avšak můžeme již dnes mnohem silněji pozvedati hlas a nelze jej umlčet. Mirová politika socialistických zemí, včele se Sovětským svazem, razí cestu pokroku a nadějím na šťastné přísti pro všechny. Umění tomuto úsilí jde odhodlaně vstříc. Také my, ať herci či diváci, jsme tohoto zápasu nedílnou součástí.

Svitavská přehlídka, která dává naplno zaznít hlasům ve jménu života a míru, kdyby jen to učinila, že pomůže každému pochopit, kde je jeho místo v tomto světě, splní beze zbytku své poslání.

PROGRAM VIII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY

1. listopadu — Zahájení národní přehlídky

Div. soubor Domu kultury ROH Ostrava-Vítkovice

N. V. Gogol

ŽENITBA

Hlavní patron: ADAST Polička

Patroni: OV NF, ONV, OOR, JZD Poličsko Polička, JZD Pochodeň-Korouhev, JZD SNP Sebranice, Závody těžkého strojírenství Litomyšl, Východočeský průmysl masný Polička, Čs. tabákový průmysl závod Svitavy, ČSAD Svitavy, voj. gymnázium J. Žižky Mor. Třebová, RaJ Moravská Třebová, Rostex Mor. Třebová, Průmysl mléčné výživy Litomyšl, OPS Litomyšl, gymnázium Polička, ČSAO Polička, Sigma Vranová Lhota, Tofa Polička, Koh-i-noor Polička, Lesní závod Polička

2. listopadu

Div. soubor Městského kulturního střediska Prachatic

Leonid Andrejev

TEN, KTERÝ DOSTÁVÁ POLÍČKY

Hlavní patron: Technolen Svitavy

Patroni: OV ČSŽ, JZD Rudý říjen Radiměř, JZD Růžový Palouček Morašice, Jednota Svitavy, Potraviny Polička, Botana Polička, Zelenina OZ Litomyšl, Vlněna Brněnec, Kras Radiměř, Státní statek Mor. Třebová, Modeta Litomyšl, Modeta Borová, Botana Bystré, Botana Litomyšl, OPP Polička, Pivovar Svitavy, Keramické závody Svitavy

3. listopadu

Div. soubor ZK ROH Železničářů Chomutov

Braginskij-Rjazanov

POKRYTÍ

Hlavní patron: TOS, k. p. Svitavy

Patroni: JZD Vítězný únor Vendolí, JZD Vpřed Oldřiš, Okr. zemědělská správa Svitavy, Okres. veterinární zařízení Svitavy, Lesní závod Svitavy, Východočeské dřevařské závody Svitavy, Státní statek Svitavy, OSP Svitavy, Dřevojas Svitavy

Autor, jehož jméno je na putovním poháru, nejvyšším ocenění svitavské přehlídky, A. P. Čechov a jeho drama *Ivanov*. S ním přijíždějí ochotníci Kavalieru Sázava a připadla jim čest zahajovat oslavy VŘSR a Měsíce československo-sovětského přátelství ve Svitavách

4. listopadu

Divadlo Svatoboj ZK ROH Zbrojovka Brno

Viktor Krasnogorov

TAK KDO, K ČERTU, ODEJDE

Hlavní patron: Vigona, n.p. Svitavy

Patroni: Vigona 01, 02, 03 Svitavy, Vigona 07 Opatov, Vigona Svojanov, Kras Chornice, Pivovar Jevíčko, Východočeský průmysl masný Svitavy, JZD 9. květen Trstěnice, JZD Z. Nejedlého Litomyšl se sídlem v Sedlišti, JZD Malá Haná Jevíčko, Pozemní stavby Litomyšl, Státní rybářství Litomyšl, Oseva Litomyšl, Východočeské dřevařské závody Řídký u Litomyšle, ČSD Svitavy, Silnice Litomyšl, Kovopol Diu Jevíčko, Hedva, n.p. Mor. Třebová, Hedva 01, 02, 15, 16, 18 Mor. Třebová, Hedva 13 Mor. Chrastová, Hedva 8/1, 8/2 Polička, Energ. závody Litomyšl, Koh-i-noor Litomyšl, Vých. dřev. závody I. a II. Mor. Třebová, Kras Mor. Třebová, Východočeské vodovody a kanalizace Mor. Třebová, JZD Pokrok Staré Město, JZD Družba Mor. Třebová se sídlem v Kunčině, Metra Linhartice, Prefa Mor. Třebová, Perla Třeboř

5. listopadu

Div. soubor K. Čapka ZK ROH Uherské Hradiště

Viktor Tendrjakov

NOC PO MATURITĚ

Hlavní patron: OV SSM Svitavy

Patroni: JZD Rozkvět Opatovec, JZD Budovatel Lavičné se sídlem v Baníně, pedagogická škola Litomyšl, SEŠ Svitavy, gymnázium Svitavy, Litomyšl, Mor. Třebová, Polička, Jevíčko, SZTŠ Mor. Třebová a Litomyšl, ZOU Polička, učňovská škola internátní Polička, střední odborné učiliště TOS Svitavy, střední odborné učiliště Hedva Mor. Třebová, stř. odbor. učiliště Vlněna Brněnec, odb. učiliště Spotř. družstvo Polička

6. listopadu

Div. soubor ZK ROH Bystřice u Benešova

Braginskij-Rjazanov

S NEJČISTŠÍMI ÚMYSLY

Hlavní patron: OV ČSČK Svitavy

Patroni: OÚNZ Svitavy, OV odbor. svazu pracovníků ve zdravotnictví, JZD Obránců míru Dolní Újezd, JZD Jedlová, střední zdravotní škola Svitavy

7. listopadu — Zahájení MČSP ve Svitavách

Div. soubor ZK ROH Kavalier Sázava

A. P. Čechov

IVANOV

Hlavní patron: Sklo Union Vertex, k. p. Litomyšl

Patroni: OV NF, ONV, OOR, OV SDR, MěV SČSP, MěV NF MěstNV Svitavy, JZD Osvobození Lubná, JZD 1. máj Příluka, Státní banka čs. Svitavy, Česká stát. spořitelna Svitavy, Česká stát. pojišťovna Svitavy, Meliorační družstvo Svitavy, Okr. správa spojů Svitavy, Vysílač Pohodlí, Okr. ústav soc. služeb Svitavy, Sklo Union Vertex 01 Litomyšl

8. listopadu — Závěr VIII. národní přehlídky

Div. soubor Domu kultury ROH Handlová

A. N. Ostrovskij

VINÍCI BEZ VINY

Hlavní patron: OV SČSP Svitavy

Patroni: OV NF, MěV SČSP, JZD SČSP Svitavy-Hradec, JZD Úsvit Vítějeves, Kovopol Litomyšl, MSLZ Březina, Průmstav Brněnec, STS Svitavy, ÚKZÚZ Svitavy-Hradec, Drůbežárny Osík, Agrochemický podnik, Drupork Svitavy, Mlýny a těstárny Brněnec, Východočeské drůbežářské závody Polička, Východočeské pekárny Svitavy, RaJ Svitavy, Centrum Svitavy, OKS Svitavy, Vkus Svitavy

Všechna představení přehlídky se konají v sále Lidového divadla ve Svitavách od 19,30 hodin, výjimku tvoří pouze představení 5. listopadu - V. Tendrjakov, Noc po maturitě, které začíná ve 14,30 hodin.

Současnost je v programu přehlídky zastoupena i dílem V. Krasnogorova. Tak kdo, k čertu, odejde v provedení kolektivu z Brna, který se našim divákům poprvé představil v loňském roce

V předcházejících ročnících národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách zvítězili:

1972 — tehdy ještě festival - Lidové divadlo Svitavy s hrou K. Simonova „Ruská otázka“

Vítězové a držitelé Putovního poháru A. P. Čechova:

1979 — Divadelní soubor Prachatice

1978 — Divadel. studio ZK Škoda Plzeň

1977 — Divadelní soubor Rakovník

1976 — Divadelní soubor Gottwaldov

1975 — Divadelní soubor Poděbrady

1974 — Divadlo mladých Vysoká Libeň-Mělnické Vtelno

1973 — Divadelní soubor Rožnov p. R.

a kdo chce, může hádat, s jakými inscenacemi jednotlivé kolektivy zvítězily, napovíme, že např. Mělnické Vtelno mělo komedii, při které nám tekly slzy po tvářích, jak jsme se smáli, při představení Gottwaldovských zase naopak běhal mráz po zádech, Rakovníčtí přivezli překrásný příběh hrdinství za II. světové války, Plzeňští sáhli ke klasice, stejně tak Prachatičtí. Ted' už jistě všichni víte, jaké názvy měly předcházející vítězné inscenace a nyní už budeme jen zvědaví na vítěze letošního.

Pravidelnými hosty přehlídky jsou nejlepší kolektivy ze Slovenska. Letos se nám představují divadelníci z Domu kultury ROH Handlová, kteří vyhráli Pohár Stanislavského a ve Svitavách sehraji drama A. N. Ostrovského Vinici bez viny

Koho uvidíme na přehlídce

Letos na přehlídce přivítáme 7 kolektivů z ČSR a jeden ze Slovenska. Nejsou to jen sami nováčci, některé soubory už ve Svitavách hrály a jejich inscenace se natrvalo vryly do paměti diváků.

Podruhé ve Svitavách vystupují divadelníci z Prachatic. Loni sehráli drama Maxima Gorkého „Na dně“ a získali nejvyšší ocenění - Putovní pohár A. P. Čechova. Jejich představení bylo propracováno do posledních detailů, viděli jsme řadu pozoruhodných hereckých výkonů, které byly rovněž po zásluze oceněny.

Letos tento sympatický kolektiv přiváží na přehlídku hru Leonida Andrejeva - „Ten, který dostává políčky“. Je to příběh z cirkusového prostředí, ale řeší se zde závažné mezilidské vztahy.

Dalším souborem, který se do Svitav vrací, jsou Chomutovští. Když byli na přehlídce poprvé, představili se inscenací „...zapomeňte na Hérostrata“, kterou bezesporu přehlídku obohatili.

Letos sáhli k veselohernímu žánru a přivázejí „Pokrytce“ od Braginského-Rjazanova. Jsme přesvědčeni o tom, že i letos předvedou představení vysoké úrovně.

Hodně úspěchů na svitavském jevišti přejeme i dalšímu souboru, Divadlu Svatoboj z Brna, který přijíždí opět po roce. Loni měl na repertoáru Badžijevův „Duel“, ve kterém zazářil Jiří Brabec jako Azíz, na letošním ročníku se představí s hrou sovětského autora Viktora Krasnogorova „Tak kdo, k čertu, odejde“.

Ani divadelníci z Bystřice u Benešova u nás nejsou poprvé, stejně jako divadelní soubor ZK ROH Kavalier Sázava, který sáhl ke klasice a jako jediný má ve svém repertoáru hru A. P. Čechova, drama „Ivanov“.

Ostatní kolektivy rovněž přivázejí hry, které budou jistě podnětem k přemýšlení.

My jim slibujeme, že se budeme snažit o to, aby se jim u nás opět líbilo a odvážely si odtud ty nejhezčí zážitky.

Festival ruských a sovětských divadelních her

ZPRAVODAJ národní přehlídky - vydává řídící výbor. / Text připravili L. Kružiková a J. Strouhal, odpovědný redaktor L. Kružiková, náklad 600 ks. / Svitavy dne 1. listopadu 1980
Tisk VČT Pardubice, provoz 10 Svitavy / Povoleno VČKNV, odborem kultury kult/943/80